

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság

a dr. Fazekas Tamás ügyvéd (1055 Budapest, Nyugati tér 6. III. em. 6.) által képviselt
felperesnek,

a dr. Laklia Nándor ügyintéző által képviselt **Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal** (1117
Budapest, Budafoki út 60.) alperes ellen,

menekültügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatára indult perében
meghozta a következő

í t é l e t e t.

A bíróság az alperes 2009. január 13-án kelt 106-2-1801/2009-M. számú határozatát hatályon kívül helyezi, és az alperest új eljárásra kötelezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 37.500 (harminchétezer-öttszáz) Ft perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye jogorvoslatnak.

I n d o k o l á s

A koszovói állampolgárságú felperes 2008. szeptember 11-én menekültkénti elismerésre irányuló kérelmet terjesztett elő az alperesnél.

A közigazgatási eljárás során 2008. december 3-án megtartott személyes meghallgatása alkalmával előadta, hogy 2005-ben több álarcos fegyveres bement hozzájuk, megfogták a

gyerekét azzal, hogy megölik, és a feleségét meg akarták erőszakolni. Őt puskával a földre lökték. Elvitték a pénzüket, aranyukat, két telefonjukat. A feleségét megerőszakolták, vele pedig azt tették, amit egy férfivel nem szokás tenni. Mielőtt elmentek, azt mondták, ha visszajönnek, és nem lesz náluk 50.000 Euró, nagyon nagy bajuk lesz belőle. A szerbekkel is nagyon nagy problémáik voltak, azután az albánokkal. Nem volt könnyű otthagyni a hazáját. Ha visszamegy, biztosan egy hónapon belül eltették volna láb alól. Nem tudja, kik voltak a támadók. Az albánoktól félt, mert ha meglátták volna, hogy a házában van, megfenyegették volna. Azért jött el, hogy nyugodtan alhasson, és hogy a gyermeke ne féljen, hogy éjjel megölik őket.

Az alperes a 2009. január 16. napján kelt 106-2-1801/2009-M. számú közigazgatási határozatával a felperes elismerés iránti kérelmét mind a menekültkénti, mind az oltalmazottkénti elismerés tekintetében elutasította és megállapította, hogy a felperes esetében a visszaküldés tilalma nem áll fenn. Rögzítette, hogy a határozat kiterjed a felperes feleségére és gyermekére is. Kötelezte a felperest, hogy a Magyar Köztársaság területét 10 napon belül hagyja el. Határozata indokolásában a menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. évi július hó 28. napján elfogadott és Magyarországon az 1989. évi 15. törvényerejű rendelettel kihirdetett egyezmény (Genfi Egyezmény) 1. Cikk A) pontjának (2) bekezdésére, a menedéjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (Met.) 3. § (1) bekezdésére, a 6. § (1) bekezdésére, a 7. § (1) bekezdésére, a 12. § (1) bekezdésére, a 13. § (1) bekezdésére, a 40-41. §-aira, a 45. §-ára, az 57. § (1) bekezdésére, az 58-65. §-aira és a 67. § (1) bekezdésre, a közigazgatási eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) 71-72. §-aira, a menedéjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) kormányrendelet 70-72. és 90-94. §-aira, a menekültügy szervezeti rendszeréről szóló 52/2007. (XII. 11.) IRM rendelet 1. § (1) bekezdésére, valamint az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosa Hivatalának a menekült státusz meghatározására szolgáló eljárásról és az azzal kapcsolatos követelményekről szóló kézikönyve (a továbbiakban: Kézikönyv) 37-38., 41-42., és a 195. pontjaira hivatkozott. Kiemelte, hogy a felperes nem üldöztetés elől menekülve hagyta el hazáját, attól való félelme megalapozatlan. A felperest nem tartotta szavahihetőnek menekülési okai tekintetében. A nyilatkozattételeiben rejlő ellentmondásokat, valamint a benyújtott bizonyítékokat vizsgálva hivatkozása roma származása miatti veszélyeztetettségére nem fogadható el hitelesnek. Kiindulva abból, hogy a csatolt okmányok, így a lakcím- és a romaigazolás; a bemutatott írásos bizonyítékok között az egyetlen, melyek roma származását tüntetik fel, valamint figyelembe véve azt a tényt, hogy a felperes magát Magyarországra érkezésekor albán nemzetiségűnek vallotta, menedékkérelme okának pedig a koszovói nehéz életkörülményeket jelölte meg, a felperes és felesége roma származását alapjaiban vonta kétségbe. Így ahhoz kapcsolódó veszélyeztetettségét megalapozatlannak tekintette. Szavahihetőség hiányában kérelmét nem bírálhatta el pozitívan. Erősen valószínűsítette, hogy a felperes és felesége gazdasági okok miatt, a jobb megélhetés reményében hagyta el Koszovót. Hátrányos anyagi helyzetük, vagy a befogadó ország gazdasági viszonyai önmagában nem alapozzák meg a menekültkénti elismerést. Mivel szavahihetőségét kétségbe vonta, nem vizsgálta a menekülési történet vonatkozásában a súlyos sérelem meglétét. Esetében sem a súlyos sérelem nem igazolódott be, sem pedig az, hogy személye bármilyen zaklatásnak, ismétlődő erőszaknak lenne kitéve, ezért nem ismerhette el oltalmazottként sem. A visszaküldés tilalma kapcsán lefolytatott egyéniesített vizsgálat alapján a rendelkezésre álló országinformációkra tekintettel megállapította, hogy a felperes esetében a tilalmi ok Szerbia vonatkozásában nem áll fenn.

A felperes keresetet terjesztett elő az alperes előző bekezdésben megjelölt közigazgatási határozatának bírósági felülvizsgálata iránt. Elsődlegesen a határozat megváltoztatásával menekültkénti elismerését, másodlagosan oltalmazottkénti elismerését, harmadlagosan a visszaküldési tilalom megállapítását, negyedlegesen pedig a határozat hatályon kívül helyezését, és az alperes új eljárásra kötelezését indítványozta. Előadta, hogy az alperes tévesen állapított meg róla, hogy albán nemzetiségű, ugyanis koszovói roma. Amennyiben viszont albán nemzetiségűnek fogadta el a hatóság, akkor albán, és nem szerb nyelven kellett volna meghallgatni. Ő 64 éves, felesége 58 esztendő, gyermeke pedig 13 éves, azonban nem részesítették őket megfelelő orvosi ellátásban, nem kaptak szívgyógyszert, háromszor vetkőztették őket meztelenre. A gyermekük egy éjszakát töltött az idegenrendészeti előállítóban törött kézzel. Egy ilyen előállításkor a legkisebb tévedés, hogy a nemzetiséget rosszul rögzítik. Az igazságügyi szakértő kirendelése indokolt lett volna, amit a hatóság elmulasztott, összehasonlító mintákat sem értékelt, ami minimálisan elvárható lett volna. Csatolta továbbá az European Roma Right Center (a továbbiakban: ERRC) magyar és angol nyelvű igazolását etnikai hovatartozásával kapcsolatban, amelyet a szervezet munkatársa állított ki. A 2009. október 30-án megtartott tárgyaláson csatolta továbbá gyermekük születési anyakönyvi kivonatát, valamint a Rahoveci Önkormányzat iratát. A korábban csatolt iratban fellelhető elírásokkal kapcsolatban rámutatott arra is, hogy roma származásával kapcsolatban az alperes nem teljesítette a tényfeltárássra vonatkozó kötelezettségét. Nem fogadta el azt az alperesi álláspontot, mely szerint szavahihetetlen lenne. Jogszabálysértőnek tartotta azt is, hogy a visszaküldési tilalom kapcsán az alperes csak Szerbiára folytatott le vizsgálatot, Koszovóra nem. Perköltséget igényelt.

Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását, és a felperes perköltségben való marasztalását indítványozta. Előadta, hogy a felperes hazájában személyes üldöztetésnek nem volt kitéve, így menekültként nem ismerhető el. Nem írhatta a felperes zaklatott lelkiállapotának számlájára azt, hogy férj és feleség egybehangzóan albán nemzetiségűnek vallotta magát, majd később romának, ahogyan nyilvánvalóan hamis dokumentum sem lehet az utazás során átélt megpróbáltatások következménye, így azok jogi álláspontja szerint a tárgy ügy minden körülményét mérlegelve alaposan megkérdőjelezi a felperes szavahihetőségét. Teljesen életszerűtlen az a felperesi magyarázat, mely szerint a roma és az albán nemzetiség közötti átfedés miatt vallották magukat először románnak, vagy albánnak. A tolmács személyét elfogadták, vele magukat megértették, melyet aláírásukkal igazoltak, így megalapozottan feltételezhető, hogy nem volt megértési probléma. Az általános biztonsági állapotok Koszovó függetlenné válásának folyamatában javultak, így hazatérése esetén a felperest súlyos sérelem nem érhetné, ezért oltalmazottként sem ismerhető el, valamint a visszaküldés tilalma sem állapítható meg esetében. Nem hagyható figyelmen kívül, hogy a német hatóságok a felperest 2005-ben származási országába visszatoloncolták, vagyis nem tartották szükségesnek a visszaküldési tilalom megállapítását. A helyzet azóta Koszovóban egyre javul, így megalapozott az a feltételezés, hogy visszatérése esetén atrocitás nem érne. A rendelkezésére álló tényeket egyenként és összességében értékelve anyagi és eljárásjogi kötelezettségei maradéktalan betartása mellett, a releváns jogszabályok helyes értelmezésével hozta meg elutasító határozatát.

A felperes keresete az alábbiakra figyelemmel megalapozott.

A bíróság a keresettel támadott alperesi közigazgatási határozat jogszerűségét a Ket. 109. §-a, a Met. 68. § (3) bekezdése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 324. § (2) bekezdésének a) pontja szerint, a Pp. 339/A. §-a értelmében a meghozatalakor hatályban volt jogszabályok és fennálló tények alapján, a kereset és az ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül, a tényállást a peres felek nyilatkozatai, a rendelkezésre álló országinformációk és a közigazgatási iratok tartalma szerint állapította meg.

A Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumának (KK) 31. sz. állásfoglalása szerint az ügyfél, illetőleg a törvényes érdekeiben sérelmet szenvedett fél jogszabálysértésre hivatkozva kérheti az államigazgatási ügy érdemében hozott határozat felülvizsgálatát. Keresetében a fél anyagi és eljárási jogszabálysértésre is hivatkozhat, és arra is, hogy a határozat meghozatalakor az alkalmazott jogszabályt tévesen értelmezték. Eljárási jogszabálysértés miatt csak akkor van helye hatályon kívül helyezésnek, ha az eljárási jogszabálysértés jelentős, és a döntés érdemére is kihat, s a bírósági eljárásban nem orvosolható.

A Met. 6. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság menekültként ismeri el azt a külföldit, aki faji, illetve vallási okok, nemzeti hovatartozása, meghatározott társadalmi csoporthoz tartozása, politikai meggyőződése miatti üldöztetése vagy az üldözéstől való megalapozott félelme miatt származási országán kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja a származási országa védelmét igénybe venni. A 7. § (1) bekezdése értelmében a menekültügyi hatóság - a 8. § (1) bekezdésben foglalt kivétellel - menekültként ismeri el azt a külföldit, aki igazolja vagy valószínűsíti, hogy rá nézve a Genfi Egyezmény 1. cikkével összhangban a 6. § (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállnak.

A kérelmére indult menekültügyi eljárásban tehát a kérelmezőnek kell igazolnia vagy valószínűsítene azt, hogy a törvény által meghatározott feltételeknek megfelel, ebből következően pedig a bizonyítás, illetőleg a valószínűsítés sikertelenségének következményei is őt terhelik.

A Kézikönyv 38. pontja értelmében a félelemhez - mint szubjektív feltételhez és az intellektus sajátos állapotához - járul még a „megalapozottság” követelménye. Ez magában foglalja, hogy nem csupán az érintett személy lelkiállapota határozza meg a menekültként való elismerését, mert ezt a lelkiállapotot objektív helyzetnek is alá kell támasztania. A 41. pont szerint a félelemnek ésszerűnek kell lennie. A 42. pont értelmében a kérelmező állításait nem lehet elvontan kezelni, azokat a háttérben álló releváns körülményekkel összefüggésben kell tekintetbe venni. Általánosságban a kérelmező félelme akkor tekinthető megalapozottnak, ha okszerűen alátámasztja, hogy számára a további tartózkodás származási országában a menekült definíció szerinti okból elviselhetetlenné vált, illetve ugyanilyen okokból azzá válna, ha oda visszatérne.

A Ket. alperesi határozat meghozatalakor hatályos 58. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében szakértőt kell meghallgatni, vagy szakértői véleményt kell kérni, ha az eljáró hatóságnak nincs megfelelő szakértelemmel rendelkező dolgozója, és az ügyben jelentős tény, egyéb körülmény, vagy az alkalmazandó jog megállapításához különleges szakértelem szükséges.

A bíróság megállapította, hogy az alperes az előző bekezdésben idézett jogszabályi rendelkezés megsértésével az ügyben mellőzte az okmányszakértő kirendelését, noha a határozata 5-6. oldalán részletesen elemezte a felperes által csatolt iratokat, azok hitelességét megkérdőjelezve. A vizsgált iratokat hamisnak minősítette. A felperes szavahihetőségével kapcsolatos alperesi álláspont pedig - a határozat indokolásából kitűnő módon - jelentős részben e megállapításokon alapul.

A bíróság rámutat arra, hogy amennyiben az alperes a csatolt iratok eredetiségéről állást kíván foglalni, és nem rendelkezik a szükséges szakértelemmel, amelyet egyébként a per során nem vitatott, akkor nem mellőzhető az okmányszakértő kirendelése. Ennek elmulasztása miatt az alperes nem tudta kétséget kizáró módon igazolni az iratokkal kapcsolatos álláspontját.

A bíróság kiemeli továbbá, hogy az alperes a felperest szavahihetetlennek minősítette, és nem fogadta el roma nemzetiségét sem.

Nem hagyható azonban ezzel kapcsolatban figyelmen kívül a felperes által csatolt, az ERRC által 2009. július 8-án kiállított irat, melynek értelmében az ERRC szeretné megerősíteni, hogy a rendelkezésére álló információ alapján úgy gondolja, hogy a felperes koszovói roma személy. Ezt alátámasztja, hogy az ERRC egyik munkatársa koszovói, és a kommunikáció a felperes és a munkatárs között roma nyelven történik. Az új eljárásban az alperesnek értékelnie kell e bizonyítékot is.

A bíróság nem fogadta el az alperes álláspontját a felperes és házastársa tárgyaláson történt meghallgatásán előadottak vonatkozásában sem. A felperes és tanúként meghallgatott házastársa bírósági tárgyaláson tett nyilatkozatát a bíróság meggyőzőnek, és aggálytalannak értékelte. Nem róható a felperes terhére, hogy a tárgyaláson házastársával lényegi ellentmondásoktól mentes nyilatkozatokat tettek.

A Met. 12. § (1) bekezdése szerint a Magyar Köztársaság oltalmazottként kiegészítő védelemben részesíti azt a külföldit, aki nem felel meg a menekültkénti elismerés feltételeinek, de fennáll annak a veszélye, hogy származási országába történő visszatérése esetén őt súlyos sérelem érné, és nem tudja, vagy az e veszélytől való félelmében nem kívánja a származási országa védelmét igénybe venni. A 13. § (1) bekezdése értelmében a menekültügyi hatóság - a 15. §-ban foglalt kivétellel - oltalmazottként ismeri el azt a külföldit, aki igazolja vagy valószínűsíti, hogy rá nézve a 12. § (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállnak.

Tekintettel arra, hogy az alperes a felperes szavahihetőségének kétségbevonása miatt nem vizsgálta a menekülési történet vonatkozásában a súlyos sérelem meglétét, az új eljárásban a szavahihetőséggel kapcsolatos állásfoglalás függvényében vizsgálni kell a Met. 61. § a)-b) pontjaiban megjelölt súlyos sérelem fennállásának kérdését is.

A bíróság a visszaküldési tilalom kapcsán lefolytatott alperesi vizsgálatot is jogszabálysértőnek találta, tekintettel arra, hogy a visszaküldés tilalmának fennállását az alperes kizárólag Szerbia vonatkozásában vizsgálta, noha a felperest koszovói állampolgárnak fogadta el. Az e körben hivatkozott országinformációk kivétel nélkül Szerbiára vonatkoznak.

A Met. 45. § (1) bekezdése értelmében a fenti vizsgálatot a származási ország, jelen esetben Koszovó vonatkozásában kell lefolytatni.

Nem érinti ezt, hogy Szerbia a koszovói állampolgárokat valóban saját állampolgárainak tekinti, azonban a felperes származási országa nem Szerbia, hanem Koszovó.

Mindezekre tekintettel a bíróság az alperes határozatát a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az alperest új eljárásra kötelezte.

Az új eljárásban a felperes által a közigazgatási eljárásban benyújtott iratokra vonatkozó okmányszakértői vélemény beszerzését, és a perben csatolt iratok értékelését, valamint a bírósági eljárás során tett felperesi és tanúmeghallgatás eredményét figyelembe véve kell állást foglalni a felperesi kérelemről. Annak függvényében, hogy az alperes a felperest szavahihetőnek fogadja-e el, vizsgálni kell a Met. 61. § a)-b) pontjai szerinti súlyos sérelem fennállását az oltalmazottkénti elismerés körében. A visszaküldési tilalom fennállását pedig Koszovó tekintetében kell vizsgálni, a releváns országinformációkat Koszovóval kapcsolatosan kell beszerezni.

A bíróság az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pernyertes felperes ügyvédi munkadíjból álló perköltségének megfizetésére. A perköltség összegét a bíróság a Pp. 79. § (1) bekezdése alapján állapította meg, tekintettel arra, hogy a felperesi jogi képviselő az ügyben tartott tárgyalásokon részt vett nyilatkozatokat tett, továbbá kereset-kiegészítést és okirati bizonyítékokat csatolt. A perköltség összege ÁFÁ-t tartalmaz.

A perben kirendelt tolmács összesen 62.500 Ft-os díját a Pp. 78. § (4) bekezdése szerint az állam viseli.

Az eljárás a Met. 34. §-a alapján tárgyi költségmentes, ezért illetékfizetési kötelezettség nem merült fel, figyelemmel a Pp. 84. § (1) bekezdésének a) pontjára, és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdésének c) pontjára is.

A jelen ítélet elleni jogorvoslat lehetőségét a Met. 68. § (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2010. év április hó 8. napján

dr. Surányi József s. k.
bíró

Hangszalagról leírta:
Sós György Antalné tisztviselő
2010. május 5-én.

A kiadmány hitelül:

